

ties veel te klein om enige druk uit te oefenen, ofwel verzetten ze zich niet tegen de kapitalistische ondernemingen. Dat het overigens niet vanzelfsprekend was dat de coöperatie bij de socialistische partij aanleunde, toont het Scandinavische voorbeeld (prof. Even Lange en dr. Iselin Theien) aan: de coöperaties hadden er zowel banden met de sociaal-democratische als de liberale beweging, afhankelijk van de regio (stedelijk of landelijk) waar ze opereerden.

Het is dus duidelijk dat de coöperaties in heel wat verschillende gedaanten verschijnen, afhankelijk van hun historische ontstaan. Hun overleven was ook afhankelijk van de mate waarin ze erin slaagden zich in te passen in de transformerende sociaal-economische situatie; in sommige landen slaagden ze daar duidelijk beter in dan in andere.

Tijdens dit internationaal congres werden heel nieuwe invalshoeken voor de zoektocht naar het verleden van de coöperatieve beweging en haar rol in de sociaal-economische evolutie onderzocht. Toch bleef, in tegenstelling tot de opzet van het congres, de geïnteresseerde onderzoeker verstoken van enig zicht op de relatie van de coöperatieve beweging met andere maatschappelijk-filosofische stromingen. Verder duidde dr. Glenn Rayp in zijn conclusies op de verwaarlozing van het onderzoek naar de verhouding tussen coöperaties en private ondernemingen. De oorzaak hiervan is deels terug te vinden in het feit dat historici niet over de methodologische tools beschikken om de coöperatie binnen een economische context te bestuderen. Hier ligt nog een on-

ontgonnen gebied, waarvan de exploitatie noodzakelijk is om een heldere (en noodzakelijke) blik vanuit economisch perspectief op de coöperatie te kunnen werpen.

De inzet van een tolk had de resultaten van het congres nog een grotere waarde kunnen geven. Dit doet echter niets af van het feit dat de te verschijnen acta zeker een aanrader zijn voor alle geïnteresseerden, die wensen ondergedompeld te worden in de wereld van de coöperatie.

K
R
O
N
I
E
K

**XXXIVth conference
of the International
Association of Labour
History Institutions
(IALHI), Dublin,
3-6 September 2003**

Donald Weber, Amsab-ISG

Van 3 tot 6 september 2003 vond in Dublin de 34e bijeenkomst plaats van de International Association of Labour History Institutions (IALHI). Bijna zeventig vertegenwoordigers uit vijftien landen, waaronder Zuid-Afrika, Rusland, USA en een groot aantal Europese landen, namen deel aan de sessies. Gastheer was ditmaal de Irish Labour History Society (IHLS). Deze kleine maar enthousiaste vereniging werd in 1973 opgericht, maar draait nog

steeds volledig op vrijwilligers. Ook het prachtige historische gebouw even buiten Dublin waarover zij beschikt, genaamd 'Beggars Bush', is helaas niet geschikt voor grote wetenschappelijke bijeenkomsten. De conferentie vond dan ook plaats in het torengebouw van de Ierse vakbond in hartje Dublin - met zijn twintig verdiepingen meteen het hoogste gebouw van de stad. IHLS-voorzitter Kieran Jack McGinley zat de conferentie voor.

De 34e IALHI-conferentie plaatste de focus op digitale projecten betreffende 'labour history'. Een aantal IALHI-leden stelde projecten voor. Hierna volgt een korte selectie.

Marcus Sommerstange van de Duitse Friedrich-Ebert-Stiftung (FES) presenteerde *Socialist Internationals - a Bibliography*, een on-linebibliografie van de historische publicaties van diverse internationale socialistische organisaties. Het ging in feite over een vervolg op het in 2000 beëindigde IALHI-project *Socialist Internationals: a bibliography: publications of the Social-Democratic and Socialist Internationals 1914-2000*, een studie uitgevoerd onder leiding van Gerd Callesen. De lijst van de publicaties kan nu ook via het internet geraadpleegd worden.

De Britse vakbond stelde een nieuwe website voor rond vakbondsgeschiedenis, een educatief project in het kader van de permanente vorming: *The Union Makes Us Strong - TUC History Online*. De site bevat onder meer een prachtige bibliofiele presentatie van een van de basisteksten van het Britse socialisme, *The Ragged Trousered Philantropists* van Robert Tressell (1914). Nogal wat deelnemers stelden zich even-

wel vragen bij de relevantie van het presenteren van een website op een conferentie, als de presentatie zich beperkt tot het doorlopen van de verschillende webpagina's. Des te meer omdat onze onfortuinlijke Ierse gastheer er het grootste deel van de bijeenkomst niet in slaagde om een internetconnectie aan te bieden vanop het podium, en de webpresentatie zich aanvankelijk beperkte tot het tonen van enkele offline printscreens.

Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis stelde het project *ODIS - Database of Intermediary Structures* voor, voor de gemiddelde lezer van *Brood & Rozen* wellicht geen onbekende meer. Het ambitieuze project, dat ruimte biedt voor historische informatie omtrent alle verenigingen en personen die een rol hebben gespeeld in de sociale geschiedenis van Vlaanderen en België, maakte indruk op de aanwezigen. Uit de vragenronde achteraf bleek dat in nogal wat landen gelijkaardige plannen bestaan, maar buiten België is tot nog toe geen initiatief niet een dergelijke reikwijdte tot stand gekomen, al werden door onze collega's in Denemarken reeds een aantal stappen gezet (<http://www.aba.dk>). De voornaamste bijdrage van de conferentie was evenwel voorbehouden voor het International Institute of Social History (IISH), dat uitpakte met een lang aangekondigd en veelbelovend project. Marien van der Heijden gaf toelichting bij het plan om een zoekinstrument te ontwikkelen dat alle gegevens op het internet rond 'labour history' zou toegankelijk maken door middel van één centrale zoekactie, ongeacht of die gegevens zich op het internet bevinden in de vorm van webpagina's, teksten, steekkaarten in da-

tabanken enz. Een uniek project, grote zoekmachines zoals Google bieden immers momenteel wel toegang tot webpagina's van websites, maar niet tot de inhoud van databanken op die websites. In essentie komt het project erop neer dat de aanbieders van informatie op het internet periodiek kopieën van hun webpagina's, databanken enz. zouden bezorgen aan het IISH, dat alles zou converteren naar de standaardtaal XML en vanop de IISH-website doorzoekbaar maken. Van der Heijden riep de IALHI-leden op om deel te nemen aan het project, dat zich momenteel in de fase van planning bevindt. Verschillende organisaties, waaronder Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis, boden zich aan. Wordt ongetwijfeld vervolgd.

Een aanzienlijk gedeelte van de conferentie was voorbehouden voor kennismaking met de situatie van de 'labour history' in Ierland. Er waren voordrachten over onder meer *Labour Movement History in Ireland* door Barry Desmond, en *Labour Archives in Ireland* door Francis Devine, en bezoeken aan Beggar's Bush (Irish Labour History Society), Leinster House (het Ierse parlement), National Archive, National Library, Trinity College (de oudste Ierse universiteit), Mansion House (stadhuis van Dublin) en... de Guinness Brewery.

In een land als Ierland, dat helemaal doorwasemd is van geschiedenis, konden historische referenties niet ontbreken. De IALHI-conferentie in Dublin viel ongeveer samen met de herdenking van de grote transportarbeidersstaking van 1913 in dezelfde stad. Het was de grootste staking in de Ierse geschiedenis, en "the nearest thing

this country has ever seen to a socialist revolution", zoals een journalist opmerkte in de *Irish Times* van 25 augustus 2003. De staking werd uitgeroepen door de Irish Transport and General Workers' Union (ITGWU), de voorloper van de huidige grootste vakbond van Ierland. Hoewel de staking een fiasco werd, en op zich niet meteen een historische gebeurtenis van doorslaggevend belang voor de sociale geschiedenis van Ierland, kan men enkel met bewondering kijken naar de wijze waarop de Ieren verhalen maken van hun eigen geschiedenis, en in dit geval, van de staking, de hongerwinter die de stakers doormaakten, en de tragische, charismatische figuur van vakbondsleider Jim Larkin (<http://www.irelandsown.net/larkin.html>).

Socialist Internationals - a Bibliography
<http://library.fes.de/library/english/si.html>

The Union Makes Us Strong - TUC History Online
<http://www.unionhistory.info>

ODIS - Database of Intermediary Structures
<http://www.odis.be>

International Institute of Social History (IISH)
<http://www.iisg.nl>